

Νυχτερινό

αυθεντικά λογοτεχνικά κείμενα μαθητών
του 1ου Εσπερινού ΕΠΑΛ Περιστερίου

Τεύχος 24
Καλοκαίρι 2024

όσα δεν είπαμε

κι οι λέξεις που ήθελαν να βγουν
οι λέξεις που δεν είπαμε
γι' αυτές μιλάω τις λέξεις

έσταζαν σαν μπογιά
σα σύνθημα σε τοίχο ακατοίκητου

πηχτή μπογιά σαν αίμα
αραιωμένη μόνο απ' τα δάκρυα
για κάτι όνειρα παλιά

κι έσταζαν
κι έσταζαν
ως το ξημέρωμα
στεγνώνοντας στον άνεμο
που έδερνε τα κλαριά των δέντρων
και έστελνε φύλλα από σοβάδες
στη μακρινή πχώ της λεωφόρου

Μάνος Μιχαηλίδης

παράρρητες και ασύμβατες πορείες

τις μέρες που στεκόμασταν στις σκάλες του μετρό
κινούμενοι παράλληλα με αντίθετη κατεύθυνση
οπτικοποιούνταν τρόπον τινά η πορεία μας

μια μέρα σαν τάχα να με αναγνώρισες
έσπασες την παράλληλη κίνηση
αλλά δεν είχε σημασία πια

δίχως να σταθώ
απάντησα με τις ίδιες ερωτήσεις
που έμειναν αναπάντητες κι από τους δυο μας

κι οι κυλιόμενες σκάλες
σαν την παλιά φίλια μας
συνέχισαν παράλληλη μα αντίθετη πορεία

κανείς δεν έμαθε τι κάνουμε ή αν είμαστε καλά
δεν υπήρχε καν λόγος

Νυχτερινό © 3

Για την Γυναίκα

Γυναίκα είναι ο έρωτας
Αγάπη, καλοσύνη
Που με ένα της χαμόγελο
Όλη την πλάση ντύνει.

Γυναίκα είναι ο ήλιος
Που λάμπει, σε φωτίζει
Τη νύχτα σα φεγγάρι
Το δρόμο σου ανοίγει.

Γυναίκα είναι η δύναμη
Η τύχη, η σοφία
Είναι η βαρκούλα στο γιालό
Κι όχι η τρικυμία.

Γυναίκα είναι το διαμάντι
Που βγαίνει από το βουνό
Και το μαργαριτάρι
Χωμένο στον βυθό.

Γυναίκα είναι η γέφυρα.
Η γνώση, η μαγεία.
Κάθε απάνεμη γωνιά
Σα νιώσεις νοσταλγία.

Γυναίκα είναι τη βραδιά
Σαν ένα πεφταστέρι
Λευκή, μεγάλη αγκαλιά
Σαν ένα περιστέρι.

Γυναίκα είναι το φίλι
Στο μάγουλο, στα χείλη
Γυναίκα, μάνα, συντροφιά
Η πιο καλή σου φίλη!

Η άπιαστη Ελπίδα

Ανάβω ένα τσιγάρο
οχήματα κάνει ο καπνός
κι εγώ κάνω σχέδια
φεύγουν μακριά
αχνοφαίνονται.
Η βαριά ανάσα μου
τ' ακολουθεί
Άπιαστος ο καπνός
άπιαστο το μέλλον
Τα πόδια μου κολλημένα
να ξεκινήσουν δε μπορούν
μοιάζει όνειρο το ταξίδι
Απλώνω τα χέρια
κάπι να πιάσω,
να τραβήξω
Στα σύννεφα καπνού
μια κοπέλα, ένα κορίτσι τρέχει,
χορεύει, γελάει
Ελπίδα την λένε...
Πόσο άπιαστη, πόσο μακρινή
Το τσιγάρο τελειώνει...
το όνειρο περιμένει...

Ανδριάννα Κουφού

Το φθέρει του ποταμού

Μοσχοβολά το γιασεμί
Ζαλίστηκε η πλάση
Και πιο ψηλά ανέβηκε
Τον ήλιο για να φτάσει.

Ο ποταμός το ζήλεψε
Και το παρακαλούσε
Να κατεβεί στα χαμπλά
Λίγο, να τ' ακουμπούσε.

Το γιασεμί τον κοίταξε
Άφησε τ' άρωμά του
Έσκυψε και τον φίλησε
Πάνω στα βλέφαρά του.

Τώρα πια κάθε δειλινό
Στου ποταμού την άκρη
Σιμά, το γιασεμί σκυφτό
Τον καρτερεί σα βράχι.

Να ταξιδέψουμε μαζί
Τον κόσμο να γυρίσουν
Σε δύση και ανατολή
Να τον μοσχοβολήσουν!

Μασκαρεμένη καρδιά

Μέσα σε σύρμα αγκαθωτό
ακούνητη σαν το βουνό
είναι η καρδιά που δεν λυγά
παγώνει δίχως τη χαρά.

Γελαίει ψεύτικα και δυνατά
είναι μασκαρεμένη
μήπως ακούσουν πιο μακριά
πως είναι φυλακισμένη.

Κάποιος να οβήσει την φωτιά
που άναψε η φλόγα
σύννεφο να έρθει χαμπλά
βροχή να ρίξει λόγια.

Λόγια αγάπης με ελπίδα
αληθινή και με σφραγίδα.

Κάποιος να την κρατά γερά
ίσως να έχει μυστικά
κάθε της παλμό αν νιώσει
ποτέ ξανά μην την πληγώσει.

Ανδριάννα Κουφού

Νυχτερινό 5

Το όνειρο της βαρκούλας

Μια βαρκούλα ξεχασμένη
Σ' έναν βράχο κολλημένη
Τη δέρνουνε τα κύματα
Θάλασσας χτυπήματα.

Χρόνια τώρα περιμένει
Να έρθει κάποιος να τη λύσει
Να μη νιώθει πονεμένη
Στ' ακρογιάλι ν' αρμενίσει.

Να φιλήσει το αγέρι
Στα νερά να καθρεφτίσει
Την αγάπη να της φέρει
Και τον Γόρδιο να λύσει.

Κι όλοι όσοι τη θωρούν
Με στολίδια να την ντύσουν
Γύρω της να μαζευτούν
Και το κάλλος της ν' αγγίξουν.

Σαν αρχόντισσα θα γίνει
Μ' ένα στέμμα στα μαλλιά
Η πιο όμορφη στη λίμνη
Ταξιδεύοντας μακριά...

Η Πρόσχεση

Ο ήλιος ετοσκάθηκε
μαζί με το φεγγάρι...
ποιος είν' ο δυνατότερος
Και την πρωτιά θα πάρει...

-Εγώ φωτίζω πιο πολύ,
δίνω ζωή στην πλάση...
-Μα 'γω δείχνω τον δρόμο τους
σε όλους σαν βραδιάζει...

-Κι εγώ ζεσταίνω τα φυτά,
τα ζώα, τους ανθρώπους...
-Κι εγώ τους ταξιδεύω
σ' ονειρεμένους τόπους...

-Σταθείτε, μη μαλώνετε,
τους λείει το παλικάρι,
σας αγαπώ πάρα πολύ
για κάντε μου την χάρη...

-Στον ήλιο λούζεται η νια...
και πλέκει τα μαλλιά της
σαν έχει φεγγαρόβραδο
μου δίνει τα φιλιά της...

Έπαψαν πια τους τσακωμούς
σφιχτά αγκαλιαστήκαν
να μη μαλώσουνε ξανά
στον νιο υποσχεθήκαν!

Ανδριάννα Κουφού

Η ζωή

Φοβάμαι τη ζωή
Γιατί αλλιώς αρχίζει
Σου δίνει μια χαρά
Κι ύστερα στην γκρεμίζει.

Πάντα παρακαλās
Να πάνε όλα ωραία
Τη μέρα να περνās
Με μια καλή παρέα.

Να ζεις την κάθε ώρα
Σα νάναι η τελευταία
Να κάνεις βήματα σωστά
Γιατί η ζωή είν'ωραία.

Λύπη και χαρά μεγάλη
Δίδυμα αληθινά
Ζήσε, γλέντα, χαμογέλα
Πέραν όσο μπορείς καλά.

Η ζωή χαμογελάει
Σε όποιον είναι τυχερός
Το λαχείο να κερδίσει
Και να είναι και γερός.

Δέσποινα Λαζαράκη

Ο ουρανός

Ζωγράφισα τον ουρανό
Κι έφτιαξα αστέρια
Τι ομορφιά που έβγαινε
Από τα δυό μου χέρια.

Ομορφιά ολοκληρωμένη
Απ' τα χέρια μου βγαλμένη
Η ψυχή μου σε στολίζει
με το χέρι που σ' αγγίζει.

Ζωγράφισα την πλάση
μέσα από τη ματιά μου.
Ζωγράφισα τη φύση
Όπως τα όνειρά μου.

Η πλάση γέμισε με φως
Χαρά, ζωή κι ελπίδα.
Λάμπουν τα πάντα γύρω μου
Σαν μια πλιαχτίδα.

Τα παιδιά

Τα παιδιά μπορούν
εκεί που οι μεγάλοι αδυνατούν.
Τα παιδιά αγαπούν
και δεν μισούν.
Τα παιδιά γελούν
και γι' αυτό πονούν.
Τα παιδιά «φωνάζουν»
μα οι άλλοι δεν ακούν.
Τα παιδιά μιλούν
και οι γονείς αδιαφορούν.
Τα παιδιά προσδεύουν
και οι μεγάλοι περιπεύουν.
Τα παιδιά αυθορμήτως δρουν
οι μεγάλοι αποσκοπούν.
Τα παιδιά είναι το μέλλον
μα οι μεγάλοι τα αγνοούν.
Τα παιδιά πολεμούν για την αγάπη
και όχι για τα εδάφη.
Επιτέλους, οι μεγάλοι
τα παιδιά να συμπονοούν
και να ψυχογραφούν...
Τα παιδιά έχουν όνειρα με φαντασία
και καθόλου υποκρισία.

Σπύρος Ποντίκας

Μεγάλα Παιδιά

Από το έρεβος στο φως
πάλι ξαναγεννιόμαστε
Είτε από ανάγκη είτε όχι, πλέον γνωριζόμαστε
Παλιά ξύλινα θρανία, τα βιβλία πήραν θέση
Σκύβει να τα διαβάσει η κουρασμένη μέση
Είτε από ανάγκη είτε όχι, πλέον εξεταζόμαστε
Από την άγνοιά μας.
Ξεφεύγουμε;
Το Ναι φιλοδοξούμε
Είτε από ανάγκη είτε όχι, πλέον τα μολύβια αγαπούμε
Παιδιά μεγάλα,
με μπλε τετράδια σε χωρισμένα θέματα
Έρχονται σαν βγει η σελήνη, παιχνιδιάρικα κουρασμένα βλέμματα
Είτε από ανάγκη είτε όχι, το χέρι σθεναρά τεντώνουμε
Παλιές αίθουσες και νέες, μωσαϊκό από μνήμες γνώριμο, πατούμε
Στοιβάζονται πόθοι, στοιβάζονται γέλια, νεύρα και ιδρώτα απωθούμε
Είτε από ανάγκη είτε όχι, στον πίνακα το σώμα δειλά σπκάνουμε
Από το σκοτάδι στη λάμψη
Πάλι ξανά εγειρόμαστε
Είτε από ανάγκη είτε όχι, τη λύση γυρεύουν
Μέσα από σελίδες του κουδουνιού το χρόνο αναρωτιόμαστε
Είτε από ανάγκη είτε όχι, χρόνια προσπερνούν και οδεύουν
Νέα γνώση ή απλά πιο εκλεπτυσμένη, ιστορία, φυσική, ειδικότητα
κάθε εσπέρα αρμονικά είναι μοιρασμένη, είναι πλέον η πραγματικότητα
είτε από ανάγκη είτε όχι, ενήλικοι ενήλικους ακούνε
Δεν είναι για το χρήμα στη ζωή που αναζητούμε τη γνώση
Φιλοδοξία, κάποιο άχτι ή πάθος;
Μετρά η σκέψη, κι άλλη τόση
Είτε από ανάγκη είτε όχι, τους καθηγητές τους υπακούνε
Δεν αγανακτούν, λαχταρούν, με βάρος στην ψυχική συνήθως όχι, πρόθυμα διδάσκουν
Το απόγευμα έγινε βράδυ τρέχει στο πρωί, παιδιά με ρούχα εργασίας, δεν αλλάζουν
Είτε από ανάγκη είτε όχι, θα συναντηθούν εδώ, συνέχεια του χρόνου
Πάλι ξανά, μεγάλοι, μικροί, νέα ζητούν στη ζωή ευκαιρία
Ηθελημένα, αθέλντα, ζωηρά να έχουν ταξιδεύσει, όμορφη τσακισμένη παιδεία
Είτε από ανάγκη είτε όχι, αρχή είναι το τέλος αυτού του δρόμου.
Τέλος.

Γεώργιος Ι. Καραμπακάκης

Νυχτερινό 9

Έρωτά μου

Σύρε τη σιωπή στον άνεμο.
Νιώθω φως νοερό σαν αβασίλειτο άστρο
και εσύ σαν τη φλόγα του πάθους.

Το παρελθόν φιλοβρέχει
Ονειροβάτπσα ως το άπειρο
η ζωή μου γλιστράει από την ψυχή
πέφτει σαν καταιγίδα.
Εκεί που διαβαίνει ο χρόνος.
Το κρίμα ανεβαίνει ανενόχλητο.
Σκράπα -στον αέρα τώρα-
Δεν είμαστε φτιαγμένοι να βλέπουμε
τα θαύματα.

Έρωτά μου.

Ζωή νιώθω ακόμα και στη σκοτεινή νύχτα
από το αχνό φως του κερασφόρου φεγγαριού,
τα χείλη μου τρεμοπαίζουν, από λαγνεία αταλάντευτα.
Ο έρωτας σου με αγαθεύει το άρωμα σου γιασεμί,
το ζηλεύω

σκορπά στον αέρα

το νιώθω, το αναπνέω.

Λατρεύω τον παλμό της βραχνής φωνή σου
σαν αξιολάτρευτη μουσική, σαν βαθιές χορδές,
σαν το φως της αλήθειας που κρίνεται
πίσω από τη σκιά της αγάπης.

Σ' αγαπώ γιατί...

Η ποίηση είναι στο αίμα μου
να στάζει, να με μεθά, σαν παλιό κρασί από Έρωτα.

Γεώργιος Μωραΐτης

10 Νυχτερινό

Άμπωτη

Αφρός λευκός, κύμα αλμυρό
Απλώνεσαι στην ακτή της «ύπαρξής» μου

Κι ως πδονή τις φυλλωσιές ονειρών ξεσπκάνεις
Και θρυμματίζεις ψυχή κορμί και λογισμό

Καθώς με ορμή τραβιέσαι προς τη θάλασσα
Σκορπίζοντας σα λάφουρα
ό,τι αδιάφορο ό,τι ξένο με κατοίκησε
Έστω και λάθρα, στις μνήμης
στις φαντασιώσεις σου στον βυθό
να περιπλανιέμαι...

Αμαρτωλός ταξιδευτής
Αγέρας δυνατός να κουρσεύω στα πορτοπαράθυρα
στις γειτονιές του ονείρου σου
πόθου ψιθύρους να σπέρνω

Ήχος εκστατικός να παιανίζω στο καράβι
που αμέριμνη
όλη τη νύχτα σε ταξιδεύει ως τις αυλές του ήλιου
μονάκριβη διάφανη
ανθοναουρισμένη
να σε παραδώσει στην Αυγή!

Γεώργιος Μωραΐτης

Νυχτερινό © 11

Όπως ο προθυμύχανος Οδυσσέας

Ένα ίχνος θ' αναζητά η ψυχή μου για ν' ανακαλύψει
το νόημά της.

Σκέψεις πυκνές αναβιώνουν μέσα απ' τις σκιές του χρόνου.

Ήταν κι αυτές μια απόρροια των πληγών μου
απ' την οργή του μυαλού και την υποκρισία που γεννάει λάθη.

Από την εγκατάλειψη
της ψυχής μου, και τη χειραγώγηση της ύπαρξής μου,
μ' έναν λυγμό να μάχομαι μόνος
να εξαγνιστώ απ' τα χίλια κύματα του Ποσειδώνα.

Σειρήνες πχούν μια αλλόκοση μουσική.
Θα μιλήσουν βαθιά στο Νου!
Μ' ένα τραγούδι εκλιπαρώντας με στον Άδη να με πάρουν.
Με μια κραυγή...

Με μια καταρακτώδη βροχή θα ξεπλύνει
τη μαύρη γη, πηγή ζωής, σα σπόρος που ανθίζει.

Μέσα στους κήπους της αιωνιότητας και της αρμονίας
στο γαλάζιο του ουρανού, ντυμένη με το πορφυρό άρωμα της ζωής,
εκεί ποθώ η ψυχή μου ν' ανατείλει.
Τα αστέρια γύρω από το όμορφο φεγγάρι
κρύβουν και πάλι τον φωτεινό τους θόλο,
όταν λάμπει ολόκληρο πάνω στη γη
Να λησμονήσω το σώμα καθώς το κατάρτι γίνεται
φόρος τιμής στην ψυχή μου, που, ντυμένη με τα ολόλευκα
φτερά της νίκης,
ως ελεύθερη του ουράνιου σύμπαντος.

Ο κόσμος των θεών ένα πέπλο που κυματίζει μπροστά στα μάτια μας,
κρύβοντας το Αποτόρπαιο...

Μια προσευχή προς την εξιλέωση όλων μου των λαθών
στη θάλασσα,
στις λίθις τον αιώνιο ορίζοντα,
καθώς θα με ξεπλένει απέραντο γαλάζιο φως...

Χρυσά βραχιόλια δεμένα μεταξύ τους,
πορφυρά φορέματα, βαθυκόκκινοι μανδύες με κεντημένα λουλούδια,
πλούσια στολίδια από ασήμι

"Ίσως ο Θεός με έκανε Ποιητή του
για ανθρώπινες ψυχές που δεν έχουν γεννηθεί ακόμα"...

Ανασπκώνομαι, από την Άβυσσό σου!

Σπάω τον όρκο της σιωπής σου.
Γυμνή θεά μου,
στα χίλια χρώματα του φεγγαριού σου, ενοάρκωσα τις λέξεις σου.
Μαζί σου ξέχασα ότι ήμουν θνητός.
Και έπαψα, πια, να φοβάμαι τον μοιραίο θάνατό μου!
Τα μάτια σου γαλάζια, σαν τα κύματα του νου.
Σμιλεύτηκα απ' το σκοτάδι στο φως της επανάστασης,
που κόχλαζε από τα μάτια μου.
Γιατί, εσύ είσαι το πεπρωμένο μου...
Τα χείλη σου σιάζουν, απτό, ερυθρό, αλάνθαστο, κρασί του Αμπέλου θεού μου!
Ως μύστης ήπια κάθε σταγόνα σου ως την αυγή.
Στις φλέβες μου ρέουν τα πάθη σου,
δωρική θεραπευαίνίδα μου.

Γεώργιος Μωραϊτης

Νυχτερινό © 13

Θραύσματα νοσταλγίας

Νοσταλγία 1: Το ταξίδι

Οι θύμισες με πήρανε για το γλυκό νησί μου, το άνθος της ανατολής, την ξακουστή Ζάκυνθο!

Νοστάλησα τις καλοκαιρινές παιδικές διακοπές στη Ζάκυνθο όπου με πήγε η γιαγιά μου να γνωρίσω την οικογένεια του πατέρα μου.

Λίγες μέρες μετά το κλείσιμο των σχολείων η μάνα μου με ετοίμασε για το ταξίδι που θα κάναμε μαζί με τη γιαγιά μου Ελένη, τη μητέρα της. Όλα τα ρούχα μας μαζί με τα πεοκέσια-δωράκια για τη θεία μου την Ζωή, τον θείο μου τον Γιώργο και τα τρία παιδιά τους χωρούσαν σε τέσσερις με πέντε μεγάλες πάνινες τσάντες της αγοράς, όπως τις έλεγαν τότε. Η μετακίνηση γινόταν με τα λεωφορεία και δεν μπορούσαμε να κουβαλάμε βαλίτσες.

Θα ήτανε αρχές του Ιουλίου και από τα χαράματα ξεκινήσαμε από την Ακαδημία Πλάτωνος, όπου μέναμε, για να πάρουμε το πρώτο λεωφορείο με προορισμό το σταθμό Λαρίσις. Μαζί μας και η μάνα μου. Πολύ γρήγορα ήρθε το τρένο, μας φόρτωσαν τις αποσκευές κι εγώ με τη γιαγιά Ελένη βρήκαμε θέσεις στο βαγόνι με τα μεγάλα παράθυρα. Όρθιος μιλούσα με τη μάνα μου μέχρι που ξεκινήσαμε και την έχασα από τα μάτια μου.

Κάτσε, μου έλεγε η γιαγιά μου, αλλά εγώ συνέχισα να στέκομαι όρθιος για να βλέπω. Δεν χόρταιναν τα μάτια μου το φυσικό περιβάλλον, όπου εναλλάσσονταν νέες εικόνες, η μία ομορφότερη από την άλλη: θάλασσα, βουνά, δάση, χωράφια, δρόμοι, γέφυρες, σταθμοί σε μικρά και μεγάλα χωριά, εισέπνεα τις εικόνες με κάθε μου αναπνοή μέχρι που φτάσαμε Κυλλήνη.

Τι όμορφη εικόνα ήταν αυτή! Αραγμένα περίμεναν δύο μεγάλα καράβια, ένα για τη Ζάκυνθο και ένα για την Κεφαλονιά, και πολύ σύντομα βρεθήκαμε να αρμενίζουμε για τη Ζάκυνθο. Από ψηλά το μάτι μου δεν χόρταινε τη θάλασσα. Ήταν πανέμορφη με μικρά προβατικάκια κύματα και διάφορες αποχρώσεις του μπλε.

Θυμάμαι κάναμε και κολασιό μου τη γιαγιά μου. Ελαφρύ γεύμα ψωμάκι, ντοματούλα, ελίτσες, γιατί η γιαγιά μου φοβόταν μη με πειράξει η θάλασσα. Τι να με πειράξει εμένα, όλες μου οι αισθήσεις ήταν σε υπερδιέγερση και ρουφούσαν αποτυπώνοντάς τες όλες τις πρωτόγνωρες εικόνες στεριάς και θάλασσας.

Δημήτρης Μαγδαλινός

Νοσταλγία 2: Φτάσαμε στον παράδεισο! Ίντριμιά με το σόι

Αργά το απόγευμα φτάσαμε στο όμορφο λιμάνι της Ζακύνθου. Η θέα φανταστική. Πανέμορφα χρωματιστά σπιτάκια, χτισμένα στην πλαγιά του λόφου μέχρι κάτω στο λιμάνι. Μεγάλα κτίρια, εκκλησίες. Κατεβαίνοντας από το καράβι άκουγα άλλους να λένε «ευχαριστώ άπ Διονύση μου» κι άλλους «ευχαριστώ άπ Νικόλα μου», ενώ η γιαγιά μου έκανε τον σταυρό της.

Μας πήρε ο θεός Γιώργος με ένα τρίκυκλο μηχανάκι και μας πήγε στο σπίτι τους στον Παντοκράτορα, ένα όμορφο χωριό. Η διαδρομή ήταν υπέροχη όμορφα: σπίτια μέσα σε καταπράσινο και μσοχομυριστό περιβάλλον. Αυτές τις μυρωδιές τις θυμάμαι ακόμα.

«Φτάσαμε στον παράδεισο!» Έτσι είπε η γιαγιά μου στη θεία μου που ήρθε να μας υποδεχτεί μαζί με την αδερφή της και τα παιδιά τους. Τρία η θεία μου, τέσσερα η αδερφή της, χόρτασα αγκαλιές από όλους. Η ξαδέρφη μου η Γεωργία ήταν η πιο μεγάλη, έντεκα στα δώδεκα, τα άλλα δύο ο Θύμιος και ο Διονύσης πάνω-κάτω στα εννέα χρόνια, εγώ στα οκτώ, συνομήλικοι δηλαδή. Της άλλης θείας τα παιδιά ήταν μικρότερα, δύο κορίτσια, δύο αγόρια. Η Γεωργία με έλεγε Μιμάκο και πήρε αμέσως μία θέση στην καρδιά μου!

Όμορφο το μικρό σπίτι τους, ισόγειο κτισμένο με πέτρα, μέσα σε κτήμα με ελιές, οπωροφόρα, αμπέλι και τι δεν είχε! Εγώ παιδί της πόλης θαύμαζα την εξοχή.

Τα παιδιά όλα μαζί παιχνίδια στον κήπο, στο κοτέτσι, στα δέντρα, σχοινί με κούβια, χώμα, ζώα. Ο γαιδαράκος τους πόσο μου άρεσε να τον χαϊδεύω και να του μιλώ. Τα ξαδέρφια μου κοιτούσαν περιέργα. Να μιλώ του γαιδάρου; Όταν ξεμακραίναμε στο κτήμα ακούγονταν οι φωνές της θείας μου «εδώ κοντά να είσαστε να σας βλέπω, έχει φίδια τώρα».

Η γιαγιά μου η Ελένη μας ετοιμάζε κολατσιό κατά τις 10:00 με 11:00 το πρωί. Ψωμάκι χωριάτικο ψημένο στο φούρνον από τη θεία μου, τυράκι, ντοματούλες, ελίτσες στο τραπέζι του κήπου.

Η ώρα, όμως, του φαγητού ήτανε η χαρά όλων μας. Κάτω από τις μουριές είχε φιάξει ο θεός μου ένα ξύλινο τραπέζι τεράστιο. Τρώγαμε κάπου 15 άτομα. Τα φαγητά ψημένα στον ξυλόφουρνο πεντανόστιμα. Τρώγαμε, γελούσαμε και τραγουδούσαμε. Έμαθα τις ζακυνθινές καντάδες. Η γιαγιά μου είχε φωνή μελωδική, θέλαμε να μας τραγουδάει. Και πόσα τραγούδια δεν ήξερε.

Μετά το φαί είχε καφέ για τους μεγάλους και ήταν η ώρα που η γιαγιά μου Ελένη έβρισκε ευκαιρία να μας φωτίσει με τις γνώσεις της. Είχε καταγωγή από αρχοντική οικογένεια της Αθήνας, με δασκάλους στο σπίτι της μεγάλωσε. Η κατοχή όμως και η επέλαση των ναζί έφερε τα πάνω-κάτω και βρέθηκε ορφανή από πατέρα και πάμπωχνη.

Η Γεωργία κάθονταν συνέχεια δίπλα της και δεν χόρταινε να την ακούει. Μας έλεγε γνωμικά και τα ταίριαζε με όμορφα σοφά λόγια: «Να μην ζηλεύετε,

να μην φθονείτε, να σέβεστε, να αγαπάτε και να μην αδικείτε. Ο καλός θεούλης τα βλέπει όλα.»

Μας μιλούσε για αρχές, αξίες, αξιοπρέπεια. Στη ζωή, μας έλεγε, θα κάνουμε λάθη, αρκεί να τα αναγνωρίζουμε και να μην τα ξανακάνουμε. Να είμαστε αισιόδοξοι για το μέλλον μας. Μας έλεγε να είμαστε δημιουργικοί και συνεργάσιμοι, να μην είμαστε εγωιστές. Κάποια φορά είπε ο θεός μου για την κόρη του «της μιλάω, αλλά δεν ακούει». Η γιαγιά του είπε: «Τα παιδιά δεν φτάνει να ακούνε μόνο, πρέπει και να βλέπουν!»

Νοσταλγία 3: Στην παραλία του Λαγανά

Το μεσημέρι είχε δύο ώρες ύπνου για όλους στο μεγάλο κρεβάτι του δαπέδου «στρωματόσάδα» έλεγε η θεία μου. Μας ξυπνούσε η γιαγιά και φεύγαμε για τη θάλασσα. Περιπατούσαμε μισή ωρίτσα και φτάναμε στην παραλία του Λαγανά.

Τι παιχνίδι κάναμε στην άμμο, στα φύκια, στα ρηκά της θάλασσας. Εκεί έμαθα να κολυμπώ με έναν σούγλο (κουβά) για σωσίβιο. Τα μαγιό μας ήταν τα βρακιά μας. Ο λεβάντες, έλεγε η θεία μου, τι μυρωδικός άνεμος, γεμάτος αλμύρα γεμίζει τα σωθικά μου. Εκείνη μόνο τα πόδια της έβρεχε, όπως και η γιαγιά μου.

«Το κολατσιό της θάλασσας» φώναζε η θεία μου. Φετούλες χωριάτικο ψωμί βρεγμένες με νερό ή λάδι και μία στρώση ζάχαρης. Τι νοστιμιά ήταν αυτή. Το καλύτερο γλύκισμα της ζωής μου!

Σαν έπαιρνε να νυχτώνει γυρίζαμε σπίτι.

Η άλλη θεία με τους θεούς μου μας περίμεναν στο τραπέζι γεμάτο με φρούτα της εποχής καρπούζια, πεπόνια, φράουλες. Πώς μοσχοβολούσαν όλα τους!

Οι λάμπες πετρελαίου άναβαν και η ατμόσφαιρα γινότανε ρομαντική. Ήταν η ώρα που μιλούσαν οι μεγάλοι. Εμείς ακούγαμε από την γιαγιά μου ένα παραμύθι του Αισώπου και πηγαίναμε ψόφια από την κούραση για ύπνο. Η μόνη μου κακή ανάμνηση, όταν ήθελα τη νύχτα να πάω στο μέρος ξυπνούσα τη γιαγιά μου, γιατί φοβόμουν να βγω έξω μόνος μου.

Νοσταλγία 4: Αποχαιρετισμός

Πώς περάσανε δύο εβδομάδες;

Με δάκρυα στα μάτια αποχαιρετιστήκαμε. Η Γεωργία έκλαιγε ήθελε να έρθει μαζί μας, την πήρε ο θεός μου μέχρι το λιμάνι με το τρίκυκλο. Στην επιστροφή μας στο τρένο η γιαγιά μου εξήγησε ότι ο πατέρας μου είχε χωρίσει με την μητέρα μου και δεν θα είχα την ευκαιρία να ξαναδώ την οικογένεια του στην Ζάκυνθο, γιατί δεν είχε καλή σχέση μαζί τους. Όταν μεγαλώσεις παιδάκι μου θα αποφασίσεις μόνος σου με ποιους θα έχεις σχέσεις, μου είπε.

Η ζωή μας έχει καλές και άσχημες συνθήκες, μεγάλες χαρές, αλλά και λύπες. Στο χέρι μας είναι να προχωράμε μπροστά με δύναμη και αισιόδοξια.

Τα παιδιά δεν φτάνει να ακούνε μόνο, πρέπει και να βλέπουν!

Δημήτρης Μαγδαλινός

Φανταστική... πραγματικότητα!

Γενικά, όπως θα έλεγε κάποιος που με γνωρίζει καλά, είμαι λίγο φαντασιόπληκτη!

Κάποιοι λένε φταίει το ζώδιο, άλλοι πως απλώς ζω στην κοσμάρα μου. Εγώ πάλι την φαντασία μου την ευχαριστιέμαι και την θεωρώ το καλύτερο κομμάτι μου. Για αυτούς, λοιπόν, που δεν με ξέρουν θα ήθελα να δώσω ένα μικρό δείγμα της φαντασιοπληξίας μου, περιγράφοντας τι συμβαίνει στο μυαλό μου κατά τη διάρκεια ενός πρωινού περιπάτου. Διάρκεια περιπάτου: 37 λεπτά, αν δεν χαζέψω πολύ στον δρόμο... Για κάθε γιαγιάκα που στέκεται στο παραθύρι της και κοιτάζει τον δρόμο, φτιάχνω και μία ιστορία. Για παράδειγμα: «Να δεις που περιμένει τον έρωτα! Τόσα χρόνια χήρα, μεγάλωσε παιδιά και εγγόνια. Ηρθε επιτέλους η ώρα να ξαναφτιάξει την ζωή της! Τως μόλις δει κάποιον γοπευτικό παππού να του ρίξει μια γλάστρα, σαν την θεία από το Σικάγο. Ελπίζω μόνο να φοράει τα γυαλιά της... μη φάει κανείς χριστιανός τη γλάστρα στο δόξα πατρι!»

Κάποιες φορές ζωντανεύω τα στοιχεία της φύσης και τα αντικείμενα γύρω μου και φτιάχνω διαλόγους. Στην εποχή του κλαδέματος, την τιμητική τους έχουν τα όμορφα δέντρα μας. Οι διάλογοι πάνε κάπως έτσι:

- Καλέ! Πολύ στα πήρε τα πλαϊνά.

- Να κοιτάς τα χάλια σου, πετάνε τα κλαδιά σου δεξιά κι αριστερά! Κι αυτή η «τρεντιά» με τα κλαδιά από πάνω; Σαν κέρατα είναι!

- Ζηλεύεις τις κοκκινωπές μου ανταύγειες γι αυτό τα λες αυτά! Σε μένα όμως τα πουλιά έχουν αρχίσει ήδη να φτιάχνουν φωλιές, τυχαίο; Δεν νομίζω!

Κι αν κατά τύχη φυσούξει κι ένα αεράκι και τα κλαδιά κουνηθούν, σκέφτομαι πως μαλλιοτραβιούνται ή μάλλον... κλαδιοτραβιούνται και σκάω στα γέλια μόνη μου.

Εννοείται πως δεν γινόταν να αφήσω τα αυτοκίνητα στην απ' έξω. Κάθε αυτοκίνητο φαντάζει να έχει μούρη στο μυαλό μου, άλλοτε θυμωμένη, άλλοτε χαρούμενη. Ανάλογα με την μούρη λοιπόν, υπάρχει και η αντίστοιχη ιστορία. Για παράδειγμα, ένα θυμωμένο αυτοκίνητο σκέφτεται: «Πάλι αυτή την απαίσια μουσική πρέπει να ακούω σε όλο τον δρόμο; Κι έχουμε και απόσταση ακόμα να διανύσουμε μέχρι να φτάσουμε! Κι αυτό το φορτηγό μπροστά με έχει φλωώσει! Πώς πέρασες ΚΤΕΟ κύριε μου με τόσο καυσαέριο που βγάζεις; Γκούχου Γκούχου!» Απ' την άλλη ένα χαρούμενο αυτοκίνητο σκέφτεται: «Τι ωραία μέρα για βόλτα! Βρυσουμ! Καλημέρα κόσμο! Κοιπάτε πως τρέχω στην άσφαλτο σαν την αστραπή! Γιούσου!»

Αυτό που έχει πραγματική σημασία, όμως, είναι το αποτέλεσμα αυτών της φανταστικής πραγματικότητας που δημιουργώ στο κεφάλι μου. Πέρα απ' το γεγονός πως το παιδί που κρύβω μέσα μου παραμένει ζωντανό (άλλωστε λογικά δημιουργήμα δικό του είναι όλο αυτό), η διάθεσή μου φτιάχνει και γυρίζω σπίτι πάντα με χαμόγελο. Κάποιες φορές μάλιστα, περιγράφω αυτά που «είδα» στον γιο μου. Εκείνος φυσικά γελάει και ανυπομονεί για την βόλτα μας να «δούμε» και μαζί τόσα κι άλλα τόσα... Δοκιμάστε το κι εσείς! Το συνιστώ ανεπιφύλακτα! Ειδικά σε ένα σήμερα που ο κόσμος έχει ανάγκη από θετική σκέψη...

Νικολέττα Κολιού

Νυχτερινό © 17

Αγαπητό μου ημερολόγιο

Παράξενη η μέρα σήμερα. Πολλά τα συναισθήματα. Ίσως φταίει το μεσημεριανό οικογενειακό “event” και η τεράστια ποσότητα τούρτας που καταναλώθηκε. Ώρες ολόκληρες κοιταζόμασταν μεταξύ μας και οι 28 με καχυποψία, παρατηρώντας καλά το ένα το άλλο μάλιστα φανεί κανένα μαύρο στίγμα..

Συμμερίζομαι απόλυτα την ανάγκη του «αφεντικού» να διασκεδάσει. Αναρωτιέμαι, όμως, αν κι εκείνος σκέφτηκε ποτέ πόσο δύσκολο είναι από ένα τόσο μικρό κυπαράκι να φιαχτεί κάτι τόσο γερό και αστραφτερό. Και τι ζητάμε; Λίγη προσοχή μονάχα. Κι είναι στη φύση τού ανθρώπου να εκτιμά συνήθως κάτι μόνο όταν το χάσει. Μα εγώ δεν θέλω να χαθώ...

Είμαι σίγουρο ότι όλοι έτσι σκεφτόμασταν αυτές τις ώρες μετά το event. Είναι βλέπεις που δεν πέρασαν ούτε δυο μήνες από τότε που αρρώστησε ο ανταγωνιστής μου, ο 46. Κι είχε αρρωστήσει βαριά. Ο πόνος ήταν αφόρητος. Το ακούγαμε όλοι να κλαίει χωρίς να μπορούμε να κάνουμε τίποτα. Τελικά όταν το «αφεντικό» πήγε στον γιατρό, εκείνος του άνοιξε μια τρύπα στην μαστική του επιφάνεια για να του βάλει «μόσχευμα». Σφράγισμα νομίζω το είπανε. Κάθε τόσο το σκέφτομαι και ανατριχιάζει ο πολφός μου.. Μπρρρρ! Για τέτοια είμαστε; Ευτυχώς, λίγες ώρες μετά το «αφεντικό» μας έριξε ένα φρεσκαρισματάκι. Είναι από εκείνα τα βουρτιόσματα που τα ευχαριστιόμαστε λίγο παραπάνω. Τέτοια ήταν η φρεσκάδα που ακόμα κι ο φρονιμίτης σκέφτηκε να σκάσει μύτη. Κι όλα μας πια ανακουφιστήκαμε και πιάσαμε το κουτσομπολιό. Τι γέλια κάναμε! Αχ! Γλυκό μου ημερολόγιο, τι τραβάμε κι εμείς οι τραπεζίτες. Φιλιά πολλά! Ίος γομφίος πάνω δεξιά.

Υ.Γ. Μακάρι να εξαφανιζόταν η ριμάδα η τερηδόνα!

Αφιερωμένο στους καθηγητές της οδοντοτεχνίας που ένα χρόνο τώρα έχουν υιοθετήσει παιδιαγωγικές ζωγραφιές μου στον πίνακα!

Στιγμές

Υπάρχουν στιγμές που νιώθω ότι μπορώ να κατακτήσω τον κόσμο. Να κάνω τα πάντα τέλεια. Να σκέφτομαι ολοκάθαρα και να βρίσκω λύση για κάθε πρόβλημα. Υπάρχουν στιγμές που νιώθω τελείως χαζή. Που αναρωτιέμαι αν ακόμα κι αυτά τα λίγα που πέτυχα ήταν καθαρά θέμα τύχης. Που απελπίζομαι και νιώθω ότι δεν μπορώ τίποτα να φέρω εις πέρας. Υπάρχουν στιγμές που νιώθω τόσο ευτυχομένη. Κοιτάζω γύρω μου κι όλα έχουν χρώμα, ουσία. χαρά! Υπάρχουν στιγμές που η θλίψη μοιάζει απέραντη. Όλα τριγύρω είναι μαύρα. άχρωμα, ανούσια, θλιβερά.. Υπάρχουν στιγμές που νιώθω περήφανη για μένα. Κοιτάζω πίσω και βλέπω πόσα κατάφερα. Κοιτάζω μπροστά και βλέπω πόσα θα κατακτήσω. Υπάρχουν στιγμές που νιώθω τόσο ντροπή. Πως όλοι με κοιτάζουν και κλειάζουν που είμαι εγώ. Που όσα έχω κάνει κι έχω πει μοιάζουν λάθος. Υπάρχουν στιγμές που θέλω να βρίσκομαι σε μέρη γεμάτα κόσμο. Να συζητώ, να γελώ, να κουτσομπολεύω. Υπάρχουν στιγμές που θέλω απλώς να μείνω μόνη. Να βυθιστώ στις σκέψεις μου, να ακούω μόνο την φωνή μου. Υπάρχουν στιγμές που είμαι σοβαρή. Χρησιμοποιώ εκλεπτυσμένο λεξιλόγιο και οι προτάσεις μου είναι σωστές συντακτικά και συγκροτημένες. Υπάρχουν φορές που είμαι παιδί. Παιζώ, λέω χαζομάρες, αλλάζω τις λέξεις και την σύνταξη των προτάσεων.

Κι όλες αυτές κι άλλες πολλές, ατελείωτες και αντικρουόμενες στιγμές, φτιάχνουν εμένα. Κι εγώ είμαι όλα αυτά μαζί, αναλόγως τη στιγμή, και κάθε στιγμή με κάνει μοναδική. Κάθε στιγμή είναι μοναδική... Γιατί τι αξία θα είχε η χαρά χωρίς να ξέρουμε τι είναι η θλίψη; Τι αξία θα είχε η παρέα χωρίς να βιώσει κανείς τη μοναξιά; Τι αξία θα είχε το κατόρθωμα χωρίς τον κόπο; Ζήστε τη στιγμή, γιατί κάθε στιγμή είναι εσύ!

Μαθητές κοιμούνται σε ώρα μαθήματος

Όταν ήμουν δάσκαλος (έτσι λένε τους καθηγητές στα νυχτερινά σχολεία) γλώσσας και ιστορίας στο Ιο Εσπερινό ΕΠΑΛ Περιστερίου συνέβη, μεταξύ πολλών άλλων, το ακόλουθο περιστατικό στην αρχή της χρονιάς.

Ένας μαθητής ηλικίας περίπου 30 ετών, ο Γιώργος, συνήθιζε να κοιμάται σχεδόν καθημερινά πάνω στο θρανίο του. Να σημειώσω ότι σε αυτού του τύπου τα σχολεία οι μαθητές εργάζονται την ημέρα και πηγαίνουν στο σχολείο γύρω στις 7 το βράδυ. Επομένως το φαινόμενο να βλέπεις κάποιους μαθητές ζαβλακωμένους από την κούραση δεν ήταν σπάνιο. Με τον Γιώργο όμως το πράγμα φαινόταν να ξεπέρα τα καλώς νοούμενα όρια ανοχής, αφού σχεδόν κάθε φορά μιάς εγκατέλειπε και παραδινόταν στην κυριολεξία στην αγκαλιά του Μορφέα. Βεβαία, θεωρώ δίκαιο να προσθέσω εδώ μια λεπτομέρεια όχι ηπουσιώδη: όταν καμιά φορά ξυπνούσε ο Γιώργος (είχε συμβεί αρκετές φορές λόγω των θορύβων του παρακείμενου δρόμου), έδειχνε έναν ασυνήθιστο ζήλο για το μάθημα. Προσπαθούσε να συμμετέχει με τρόπο που να καλύπτει το χαμένο έδαφος, συχνά υποβάλλοντας καίριες ερωτήσεις, που έβηταν σε δοκιμασία τις γνώσεις τού διδάσκοντος. Όπως εκείνη τη φορά που κορνάρισε ένα διερχόμενο φορτηγό και έκανε τον Γιώργο να πεταχτεί τρομαγμένος. Έριξε γύρω του μια ματιά, αντίκρισε την απάρεσκεια στα βλέμματα των παρακαθήμενων, όμως στον πίνακα υπήρχε μια φράση, γραμμένη για τις ανάγκες του μαθήματος, που τον έκανε να αδιαφορήσει για τα υπόλοιπα:

«Τις παίζει;»

Το μάθημα ήταν σχετικό με τον Τρικούπη και το περίφημο άρθρο του.

-«Τι είναι αυτό δάσκαλε;»

-«Το είπε ο Τρικούπης...», ξαναείπα περιληπτικά όλα αυτά που οι άλλοι είχαν ακούσει λίγο πριν.

Εντυπωσιάστηκε. Ρωτούσε και ξαναρωτούσε κατά ριπές και σε κάθε απάντηση ακλουθούσε νέα ερώτηση. Όμως τις επόμενες μέρες ο ύπνος ύπνος. Μία, δυο, τρεις, είδα στα πρόσωπα των υπόλοιπων μαθητών ότι το δικό τους όριο ανοχής είχε εξαντληθεί πριν από το δικό μου. «Δάσκαλε, τι θα γίνει μ' αυτόν; Έχει κάνει την τάξη ξενοδοχείο ύπνου», μου είπε μια μέρα ο Αποστόλης. «Κάνε κάτι». Είχε έρθει η ώρα να του μιλήσω. Τον κάλεσα να τα πούμε στο καφεεντάκι απέναντι από το σχολείο. «Δάσκαλε, χίλια συγγνώμη, αλλά δεν μπορώ να κρατήσω ανοικτά τα μάτια μου», μου είπε. Η εξήγηση ήταν απλή και δεν σχετιζόταν με κάποια ασθένεια, όπως είχα αρχικά εικάσει. Απλώς εργαζόταν σε τρεις δουλειές λόγω αφορητα αυξημένων αναγκών (άρρωστοι γονείς, άνεργα αδέρφια, παιδιά και πολλά άλλα). Το πρωί ξυπνούσε χαράματα, έπαιρνε το φορτηγάκι της εταιρείας στην οποία εργαζόταν και όργωνε την Αττική για διανομές. Το μεσημέρι με ένα σάντουιτς στο στόμα έτρεχε για δουλειά στο βενζινάδικο. Αμέσως μετά ερχόταν στο σχολείο και με το σχολάσμα πήγαινε στο κλαμπ, αλλά όχι για διασκέδαση· δούλευε «πόρτα», επειδή -αυτό ξέχασα να το πω- ήταν δίμετρος ή αλλιώς ντουλάπα, όπως ήταν και το παρατσούκλι του.

Τι να πω. Τι να του πω. Σκέφτομαι να πω κάτι, αλλά δε μου έρχεται καμιά ιδέα. «Εντάξει, ρε Γιωργή», του λέω τελικά, «αλλά τι θα κάνουμε;» Ακολούθησε μια άβολη σιωπή, οι καφεδες είχαν ήδη χαμплώσει τη στάθμη τους ως τη μέση. Λίγο πριν φανεί το κατακάθι μου ήρθε η φωνή. «Αν σου ανέθετα καμιά εργασία;» Ενθουσιάστηκε. «Θα τη δουλεύω τα Σαββατοκύριακα, δάσκαλε!»

Ανέλαβε εργασία για το «Τις παίζει». Με αφορμή τον Τρικούπη παρουσίασε με εντυπωσιακό τρόπο στο τέλος του τρίμηνου ολόκληρο το δεύτερο μισό του δέκατου ενάτου αιώνα. Το χειροκρότημα των άλλων ήταν έντονο και ειλικρινές, όμως ο Γιώργος αναζητούσε στο δικό μου βλέμμα μια επιβεβαίωση. Ακόμα θυμάμαι αυτό το βλέμμα που ζητούσε επιβεβαίωση, από κάποιον που δεν ήταν βέβαιος αν είχε αυτή την αρμοδιότητα.

Χρόνια μετά, περπατούσα στο πεζοδρόμιο της μπουλιαρισμένης οδού Σταδίου στο ύψος της Κοραΐ, όταν ξαφνικά, ανάμεσα στα κορναρίσματα ακούω από το απέναντι πεζοδρόμιο μια δυνατή φωνή:

-«Δάσκαλε! Δάσκαλε!»

Στην αρχή δεν έδωσα σημασία, όμως η φωνή επέμενε. Κοίταξα απέναντι. Παρά την αυξημένη

υπερμετρωπία μου μπόρεσα να αναγνωρίσω ότι η φιγούρα που χοροπηδούσε σαν βουνό μέσα στο χάος της κίνησης και το πλήθος που περίμενε το τρόλεϊ για το Παγκράτι ήταν ο Γιώργος. Ξεχώριζε αμέσως λόγω ύψους, αφού, όπως είπα, είχε το παρατσούκλι «ντουλάπα». Η βροντερή και ανάλογη με το ύψος του φωνή σκέπασε όλους τους άλλους θορύβους της Σταδίου και των γύρω δρόμων:

«Τις πταίει, δάσκαλε! Τις πταίει!»

Ψηλός αυτός, κοντός εγώ, καταναλώσαμε κάμποση ώρα μιλώντας για την κατάσταση, ώπου τον κατάπιε ένα από αυτά τα τρόλεϊ που κρέμονται από δύο παράλληλα σύρματα και μεταφέρουν ανθρώπους από το ένα σημείο της πόλης σε ένα άλλο...

Επιμύθιο: Αν κοιτάξεις μέσα από την κλειδαρόρυπα μιας οχολικής αίθουσας, ίσως μπορέσεις να δεις έναν μαθητή να κοιμάται...

Κώστας Πούλος

Νίνα Γεωργιάδου

Απαλά χέρια για χάρδι, σκληρά για να ξεχωριάζουν, να ψάχνουν στα χαλάσματα, επιδεξία για να μπαδώνουν κουρέλια και να περιποιούνται χαίνουσες πηχές, φωνή που γίνεται ναούρισμα και

ουρλιαχτό, μεγάλη αγκαλιά που ανοίγει όσο η περιήμερος μιας μικρής παιρίδας, γόνιμη κοιλιά για να χωρά τους καρπούς του αρχέγονου έρωτα, σπασμούς και οδίνες την ώρα της γέννας, σπασμούς και οδύνες την ώρα της ζωής και την ώρα των δανείων.

Οι γυναίκες της Γάζας έχουν τα χαρακτηριστικά που έχουν όλα τα δέντρα του κόσμου. Βαδιές ριζές που χώνονται στην άμμο της ερήμου, στα επάδδηλα σιρόματια των ερειπίων, κάτω από παχιούς και νέους τάρους, πιο κάτω απ' τα δεμέδια σωριασμένων σπιτιών για να βρουν τις υπόγειες φλέβες που παρηγορούν τη δίψα και γερά κλαδιά που υψώνονται πάνω απ' την αντάρα, πιο πάνω κι από τα βομβαρδιστικά, για να βρουν τον ήλιο και να φωτοσυνθέσουν το πράσινο της εδτίδας.

Οι γυναίκες της Γάζας έχουν τα χαρακτηριστικά που έχουν όλα τα βιβλία που κόσμο.

Εικονογραφημένα παραμύθια σπ' τον καιρό των Φιτσιταίων, ποδλά ποιήματα Εδεδυδρων Ποθορκιμένων, δηγήματα για την προσφυγιά και την εξορία, που δεν γράφθηκαν στο χαρτί, αλλά στις αυδακιές της μνήμης, πυκνογραμμένες σεσίδες ιστορίας,

ένα βαρύ τόμο του Πόδεμος και Ειρήνη και άδδον ένα του Εγκόχημα και Τιμωρία, τα δικιά τους Εκατό Χρόνια Μοναξιάς και ποδλά αντίπλα του Ερωπα στα Χρόνια της Χοδέρας.

Οι γυναίκες της Γάζας πρέπει να δέχονται Γάζεδες. Ζουν σε ζούγκλες άγριων Νάκμπα, σε αφιλόζενες γεωποδικές στέπες, τις καταδιόκων έποικοι και ίανες, μα τρέχουν πιο γρήγορα απ' τον άνεμο, πιο σβέχια απ' την απόγνωση, πιο πέρα από τον φόβο, κι ας έχουν μόνο δυο πόδια κι αυιά ανυπόδητα.